

Κανένας συμβιβασμός με την παραπλάνηση και τις «γκρίζες ζώνες» στην Υγεία

Στην Υγεία υπάρχει μία αδιαπραγμάτευτη κόκκινη γραμμή: κανένας δεν δικαιούται να εμπορευτεί τον φόβο, την αγωνία ή την ελπίδα του ασθενούς. Και κανένας δεν μπορεί να παρουσιάζει μία σοβαρή ιατρική πράξη ως ένα απλό και ακίνδυνο «πακέτο ευεξίας», παρακάμπτοντας τους κανόνες που έχουν θεσπιστεί για την προστασία της ανθρώπινης ζωής. Η άσκηση της Ιατρικής διέπεται -και οφείλει να διέπεται- από αυστηρές προδιαγραφές, επιστημονικούς κανόνες και συγκεκριμένα ιατρικά πρωτόκολλα. Οι κανόνες αυτοί δεν αποτελούν γραφειοκρατική πολυτέλεια. Αποτελούν την ασπίδα προστασίας του ασθενούς. Όποιος, με αποκλειστικό κίνητρο το οικονομικό όφελος, παρακάμπτει τις προβλεπόμενες διαδικασίες, εφαρμόζει επικίνδυνες ή μη ενδεδειγμένες πρακτικές ή δημιουργεί στους πολίτες την ψευδαίσθηση ότι μία σύνθετη ιατρική πράξη είναι μία απλή υπηρεσία ευεξίας, πρέπει να εντοπίζεται, να ελέγχεται και, όπου διαπιστώνονται παραβάσεις, να υφίσταται τις προβλεπόμενες από τον νόμο συνέπειες.

Η συζήτηση για την ενίσχυση των ελεγκτικών μηχανισμών δεν ξεκίνησε σήμερα. Εδώ και περίπου έξι μήνες είχα ζητήσει να προχωρήσουμε προς αυτή την κατεύθυνση ώστε η Πολιτεία να αποκτήσει έναν πιο εξειδικευμένο, σύγχρονο και αποτελεσματικό μηχανισμό ελέγχου. Η τραγική απώλεια του Γιώργου Μαζωνάκη, που συγκλόνισε το πανελλήνιο, ανέδειξε με τον πιο οδυνηρό τρόπο την ανάγκη να επιταχύνουμε στον μέγιστο δυνατό βαθμό τις αποφάσεις μας. Για την αιτιώδη σύνδεση και τις τυχόν ατομικές ευθύνες αποφαινόνται οι αρμόδιες ιατροδικαστικές και δικαστικές Αρχές. Η πολιτική ηγεσία δεν υποκαθιστά τον δικαστή. Έχει, όμως, καθήκον να εντοπίζει τα θεσμικά κενά και να τα κλείνει χωρίς καθυστέρηση. Το δικό μας χρέος είναι να κλείσουμε οριστικά κάθε παράθυρο αυθαιρεσίας και να θωρακίσουμε ακόμη περισσότερο την ασφάλεια των ασθενών, ώστε κανένας πολίτης να μη βρεθεί ξανά εκτεθειμένος σε πρακτικές που μπορεί να θέσουν σε κίνδυνο την υγεία ή ακόμη και τη ζωή του. Για αυτό κινηθήκαμε αμέσως. Πρόσφατα παρουσιάσαμε το MedWatch, ένα νέο σύστημα ψηφιακής

ΑΡΘΡΟ
του Άδωνη Γεωργιάδη

εποπτείας με τεχνητή νοημοσύνη. Ένα πρωτοποριακό εργαλείο που βάζει τάξη εκεί που βασιλευσε η ασυδοσία. Η πλατφόρμα εξετάζει καθημερινά δημόσια διαθέσιμο υλικό από ιστοσελίδες, μέσα κοινωνικής δικτύωσης και βιβλιοθήκες ψηφιακών διαφημίσεων. Στη συνέχεια διασταυρώνει όσα προβάλλει κάθε δομή με την άδεια και τα στοιχεία που υπάρχουν στα ψηφιακά μητρώα των Ιατρικών Συλλόγων. Έτσι περνάμε σε μια συνεχή, αδιάβλητη και συστηματική εποπτεία. Τα πρώτα στοιχεία δείχνουν τόσο τη χρησιμότητα του εργαλείου όσο και την ανάγκη υπεύθυνης αξιολόγησής του. Στην πιλοτική εφαρμογή το σύστημα εντόπισε υποψήφια ευρήματα σε 655 δομές και χαρακτήρισε 231 περιπτώσεις ως υψηλής προτεραιότητας για έλεγχο. Σαφώς μια ένδειξη του αλγορίθμου δεν αποτελεί απόδειξη παράβασης και ασφαλώς δεν είναι καταδικαστική απόφαση. Το MedWatch δεν επιβάλλει κυρώσεις και δεν αντικαθιστά τον επιτόπιο ή πειθαρχικό έλεγχο. Εντοπίζει πιθανές παραβάσεις, συγκεντρώνει τεκμήρια και κατευθύνει τους αρμόδιους ελεγκτές εκεί όπου υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις. Η τελική κρίση ανήκει πάντοτε στον άνθρωπο και στους αρμόδιους θεσμούς. Παράλληλα, έχουμε ήδη έτοιμο ένα δεύτερο εργαλείο για τον ίδιο τον πολίτη. Μέσω της νέας εφαρμογής

στο κινητό θα μπορεί να αναζητά έναν γιατρό με το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνσή του και να ενημερώνεται για την άδεια που διαθέτει, ενώ θα μπορεί επίσης να υποβάλει ηλεκτρονική καταγγελία. Η εφαρμογή δεν έχει ακόμη τεθεί σε δημόσια λειτουργία, επειδή απαιτείται προηγούμενος νομοθετική εξουσιοδότηση και πλήρης συμμόρφωση με τους κανόνες προστασίας προσωπικών δεδομένων. Στόχος μας είναι να ολοκληρωθεί αυτή η διαδικασία περίπου μέσα στον επόμενο μήνα.

Ταυτόχρονα, προχωρούμε στη συγκρότηση ειδικής επιτροπής με εκπροσώπους των ιατρικών φορέων, του ΕΚΠΑ και νομικούς, σε συνεργασία με το Κεντρικό Συμβούλιο Υγείας. Αποστολή της θα είναι να φωτίσει τις «γκρίζες ζώνες» της αναγεννητικής ιατρικής, της ευεξίας και του longevity και να προτείνει σαφείς κανόνες για τις ενδείξεις, τις υποδομές, τη διαφήμιση και τα όρια κάθε πράξης. Δεν πρόκειται να μετατρέψουμε μία σοβαρή υπόθεση σε συλλογική καταδίκη των ιδιωτών γιατρών ούτε να απαξιώσουμε συνολικά τον ιδιωτικό τομέα της Υγείας. Η συντριπτική πλειονότητα των ιδιωτών γιατρών υπηρετεί καθημερινά τον ασθενή με επιστημονική επάρκεια, υπευθυνότητα και ευσυνειδησία. Ακριβώς για αυτούς, αλλά πρωτίτως για κάθε πολίτη, έχουμε υποχρέωση να εντοπίζουμε και να απομονώνουμε όσους παραπλανούν, παραβιάζουν τους κανόνες ή θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια των ασθενών.

Θέλουμε την Ελλάδα στην πρωτοπορία της ιατρικής και της επιστημονικής εξέλιξης. Θέλουμε να ενθαρρύνουμε την καινοτομία και να αξιοποιούμε κάθε νέα δυνατότητα που μπορεί να προσφέρει καλύτερες υπηρεσίες και καλύτερα αποτελέσματα για τους ασθενείς. Όμως καινοτομία χωρίς επιστημονική τεκμηρίωση, τις απαιτούμενες άδειες,

διαφάνεια και λογοδοσία δεν είναι πρόοδος. Είναι κίνδυνος. Και απέναντι σε αυτόν τον κίνδυνο η Πολιτεία δεν πρόκειται να μείνει θεατής. Δεν θα επιτρέψουμε σε κανέναν να παίζει με την υγεία και τη ζωή των πολιτών. Η εποχή της ανοχής στις «γκρίζες ζώνες» τελείωσε.

Το δικό μας χρέος είναι να κλείσουμε οριστικά κάθε παράθυρο αυθαιρεσίας και να θωρακίσουμε ακόμη περισσότερο την ασφάλεια των ασθενών

Ο κ. Γεωργιάδης είναι υπουργός Υγείας, αντιπρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας και Βουλευτής ΝΔ Β1' του Βόρειου Τομέα Αθηνών

2. ΠΟΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΤΕ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ ΑΝΤΙΓΡΙΠΙΚΟ ΕΜΒΟΛΙΟ

Μέσο:ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ

Ημ. Έκδοσης: ...05/10/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: ...05/10/2026

Σελίδα:1

Ποιοι και πότε πρέπει να κάνουν αντιγριπικό εμβόλιο

► 12, 29

**Η ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ
ΜΕ ΤΙΣ
ΕΠΙΣΗΜΕΣ
ΟΔΗΓΙΕΣ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΕΤΙΝΟ
ΧΕΙΜΩΝΑ**

■ Τα πρώτα φθινοπωρινά κρύα έφεραν κρούσματα γρίπης και κορονοϊού, εισαγωγές σε νοσοκομεία και τον πρώτο θάνατο
■ Γιατί αποσύρθηκαν παγκοσμίως τα τετραδύναμα εμβόλια και καθιερώνονται αποκλειστικά τα τριδύναμα σκευάσματα
■ Σύσταση για εμβολιασμό σε όλους άνω των 60 ετών, παιδιά έως 5 ετών και ευπαθείς ομάδες ■ Ποιοι μπορούν να εμβολιαστούν σε φαρμακείο χωρίς συνταγογράφηση

Το «πάθημα» της περιόδου 2007-2009 πρέπει να γίνει «μάθημα», λένε οι

2. ΠΟΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΤΕ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ ΑΝΤΙΓΡΙΠΙΚΟ ΕΜΒΟΛΙΟ

Μέσο:ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ

Ημ. Έκδοσης: ...05/10/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: ...05/10/2026

Σελίδα:29

ΔΕΥΤΕΡΑ 5 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2026

ΠΗΣ

10

διανο-

14

ημέρες ο χρόνος ανάπτυξης
αντισωμάτων

15

Οκτωβρίου-30 Νοεμβρίου το
ιδανικό παράθυρο εμβολιασμού

Πώς διατίθενται στα φαρμακεία

ΤΑ ΣΥΜΒΑΤΙΚΑ αδρανοποιημένα εμβόλια ενηλίκων (Vaxigrip TIV, Influvac, Flucelvac κ.ά.) χορηγούνται απευθείας από τα φαρμακεία χωρίς ιατρική συνταγή ή στο ιατρείο του γιατρού της πρωτοβάθμιας, με απλή επίδειξη του ΑΜΚΑ και άμεση καταχώριση στο Εθνικό Μητρώο Εμβολιασμών.

Τα ενισχυμένα εμβόλια για άτομα 65 ετών και άνω (Efluelda - υψηλής δόσης, Fluad - με ανοσοενισχυτικό) χορηγούνται σε ειδικές κατηγορίες (μεταμοσχευμένοι 18-64 ετών) και απαιτούν υποχρεωτικά ηλεκτρονική ιατρική συνταγή. Σε περίπτωση προσωρινής έλλειψης, η εγκύκλιος ορίζει ρητά ότι ο εμβολιασμός δεν πρέπει να αναβάλλεται και μπορεί να χρησιμοποιηθεί οποιοδήποτε συμβατικό σκεύασμα.

Τα παιδικά εμβόλια απαιτούν συνταγογράφηση από παιδίατρο. Τύποι εμβολίων για τα παιδιά είναι τα ενέσιμα αδρανοποιημένα (από 6 μηνών) και το ρινικό εκνέφωμα ζώντων εξασθενημένων ιών (Fluenz) για ηλικίες 2 έως κάτω των 18 ετών (με συγκεκριμένες αντενδείξεις, όπως άσθμα ή ανοσοκαταστολή).

Γεώργια

κό εμβόλιο

γιατρητικά επιβεβαιωμένη γρίπη (76 έτη) και 164 εισαγωγές σε ηλικία 69 έτη).
ή πλειονότητα των βαρέως παθουσών ήταν άτομα αυξημένου ηλικιακού κινδύνου να είχαν εμβολιαστεί.

φάρμακα

φαρμακεία αποτελούν και φέτος τον βασικό χώρο της αναεμβολιαστικής εκστρατείας. Τα φάρμακα που παραλαμβάνουν τα φαρμακεία, τα οποία θα εμβολιαστούν στα φαρμακεία της γειτονιάς.

2025-2026 θα
είναι επισημειωμένες

Να θυμίσουμε πως πέρυσι έγιναν συνολικά 2,98 εκατομμύρια εμβολιασμοί, εκ των οποίων τα 2,1 εκατομμύρια χωρίς συνταγή.

Ωστόσο φέτος τα εμβόλια που θα παραληφθούν θα είναι περίπου 200.000 λιγότερα συγκριτικά με πέρυσι, όπως ανέφερε ο πρόεδρος του Πανελληνίου Φαρμακευτικού Συλλόγου, Απόστολος Βαλτάς.

Μιλώντας στον «Ελεύθερο Τύπο» για την έναρξη της διαδικασίας, ο πρόεδρος του Πανελληνίου Φαρμακευτικού Συλλόγου υπογράμμισε τη σημασία του σωστού χρονισμού:

«Ο καιρός όπως εξελίσσεται θα προτρέψει τον κόσμο να εμβολιαστεί νωρίτερα φέτος. Ωστόσο συνιστούμε στους ενδιαφερόμενους να μην σπεύσουν για εμβόλιο πριν από τα μέσα Οκτωβρίου, καθώς θέλουμε η κάλυψη να κρατήσει και στο δεύτερο κύμα της γρίπης που ξεκινά τον Ιανουάριο και εκτείνεται έως το τέλος Μαρτίου», είπε. ■

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ

Μηδαμινοί έλεγχοι και κέρδος δίνουν θάρρος στις βιομηχανίες που ρυπαίνουν

Οι αιτίες της ανεξέλεγκτης μόλυνσης του υδροφόρου ορίζοντα και των θαλασσών από βιομηχανίες, με αφορμή τα δύο πρόσφατα περιστατικά που ρύπαναν τον Κηφισό

• Του **Τάσου Σαραντά**

ΤΑ ΔΥΟ ΣΟΒΑΡΑ περιστατικά ρύπανσης από παράνομη απόρριψη βιομηχανικών αποβλήτων στον πολύπαθο Κηφισό, πριν από λίγες μέρες, έφεραν στον αφρό της επικαιρότητας την υπόθεση της ανεξέλεγκτης μόλυνσης του υδροφόρου ορίζοντα και των θαλάσσιων οικοσυστημάτων από βιομηχανίες (όχι μόνο) που εκμεταλλεύονται την έλλειψη ελέγχων και το γεγονός ότι η παρανομία κοστίζει λιγότερο από τη νομιμότητα για να συνεχίζουν δυσώδεις πρακτικές που επιβαρύνουν υπέρμετρα τη δημόσια υγεία. Ποιος έχει την ευθύνη και ποιος πληρώνει -κυριολεκτικά και μεταφορικά- τις ολέθριες επιπτώσεις στο περιβάλλον και στην υγεία μας;

Η μπισκοτοβιομηχανία Παπαδοπούλου, της οποίας τα απόβλητα μετέφερε το βυτιφόρο που πιάστηκε να τα απορρίπτει σε φρεάτιο παρατηρίου υγρών καυσίμων στο Αιγάλεω, έσπευσε με ανακοίνωσή της να ρίξει την ευθύνη στην εταιρεία-μεταφορέα των λυμάτων, όμως ο νόμος είναι ρητός: Ο αρχικός παραγωγός των αποβλήτων διατηρεί την αστική και ποινική ευθύνη για τη σωστή διαχείρισή τους και η ανάθεση της μεταφοράς τους σε εξωτερικό συνεργάτη δεν τον απαλλάσσει από την υποχρέωση να ελέγχει τη διαδρομή των λυμάτων. Ας δούμε βήμα βήμα αυτή τη διαδρομή αδιαφορίας για την ανθρώπινη ζωή και επιδίωξης του μέγιστου δυνατού κέρδους.

Η νομοθεσία

Με μια νομοθεσία που καθιστά την παράνομη απόρριψη βιομηχανικών αποβλήτων φτηνότερη από τη νόμιμη διαχείρισή τους, όπου τα πρόστιμα για σχετικές παραβάσεις είναι εξαιρετικά κατώτερα του κόστους νόμιμης διαχείρισης, αλλά, κυρίως, με την εξαιρετική υποστελέχωση των αρμόδιων ελεγκτικών υπηρεσιών και

άρια την αδυναμία πραγματοποίησης πυκνών και ποιοτικών ελέγχων, περιστατικά όπως τα πρόσφατα θα εξακολουθούν να πολλαπλασιάζονται. Και η επερχόμενη αλλαγή της υφιστάμενης νομοθεσίας δεν φαίνεται να λύνει το πρόβλημα. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ),

Ο τομέας των κατασκευών και της βιομηχανίας κατέχουν τη μερίδα του λέοντος στη συνολική παραγωγή αποβλήτων με τα... νοικοκυριά να ακολουθούν

για το έτος 2022 η συνολική παραγωγή στερεών αποβλήτων στην Ελλάδα ανήλθε σε 29.826.465 τόνους. Ο τομέας της βιομηχανίας κατείχε το 14,5% επί του συνόλου αυτής της παραγωγής, ευρισκόμενος στη δεύτερη θέση, με την πρώτη να κατέχει ο τομέας των κατασκευών (33,5%), την τρίτη τα νοικοκυριά (13,5%) και την τέταρτη τα ορυχεία και λατομεία (13,4%). Σε ό,τι αφορά τα απόβλητα που προέρχονται από τη βιομηχανία, διακρίνονται για την επικινδυνότητά τους, καθώς περιέχουν τοξικά συστατικά, όπως βαρέα μέταλλα, ισχυρά οξέα και αλκάλια, οργανικούς διαλύτες και χημικά, πετρελαιοειδή και λιπαντικά.

Ο νόμος 4819/2021, που καθορίζει τους κανόνες και τις υποχρεώσεις για τη διαχείριση των βιομηχανικών και εμπορικών αποβλήτων, θεσπίστηκε προκειμένου να ενοικωματοθούν σχετικές ευρωπαϊκές Οδηγίες στην ελληνική νομοθεσία. Με αυτόν καθιερώθηκε το Ηλεκτρονικό Μητρώο Αποβλήτων στο οποίο υποχρεούνται να είναι εγγεγραμμένες όλες οι επιχειρήσεις που παράγουν βιομηχανικά ή επικίνδυνα απόβλητα. Ακόμα, προσδιορίστηκε

ΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΠΟΥ «ΠΑΡΑΓΟΥΝ» ΤΗ ΡΥΠΑΝΣΗ

Ποσοστιαία διάρθρωση παραγωγής αποβλήτων ανά τομέα

Κατασκευές

33,5%

Μεταποίηση (Βιομηχανία)

14,5%

Παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης

13,5%

Νοικοκυριά

13,4%

Ορυχεία και λατομεία

11,6%

Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού, κλιματισμού

5,8%

Υπηρεσίες εκτός από εμπόριο απορριμμάτων και υπολειμμάτων

3,9%

Γεωργία, δασοκομία και αλιεία

3,5%

Εμπόριο απορριμμάτων και υπολειμμάτων

0,4%

Η πρόσφατη διαρροή υγρών αποβλήτων από εγκαταστάσεις εταιρείας στον Κηφισό εντοπίστηκε έπειτα από έλεγχο αστυνομικών του Τμήματος Περιβαλλοντικής Προστασίας/ΔΔΕΕΑ/ΓΑΔΑ

το πλαίσιο βάσει του οποίου η συλλογή, μεταφορά και επεξεργασία των αποβλήτων πρέπει να ανατίθεται αποκλειστικά σε πιστοποιημένους συλλέκτες-μεταφορείς και μονάδες τελικής διαχείρισης. Ετσι, ο παραγωγός των αποβλήτων πρέπει να επιλέξει κάποιες από τις 52 ιδιωτικές εξειδικευμένες εταιρείες ανακύκλωσης και διαχείρισης βιομηχανικών αποβλήτων που δραστηριοποιούνται στη χώρα, σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της αγοράς (Σεπτέμβριος 2026), οι οποίες επίσης απαιτείται να βρίσκονται στο Μητρώο, για να διαθέσει τα απόβλητά του στον κατάλληλο χώρο. Συνήθως, σε ό,τι αφορά την Αττική, αυτός ο χώρος είναι το Κέντρο Επεξεργασίας Λυμάτων (ΚΕΛ) Μεταμόρφωσης που δέχεται μόνο επεξεργασμένα από τις βιομηχανίες απόβλητα.

Ευρωπαϊκή καμπάνια

Ωστόσο, προ της θέσπισης αυτής της νομοθεσίας, η Ελλάδα είχε δεχτεί βαριά καμπάνια το 2016, όταν το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης επέβαλε στη χώρα κατ' αποκοπή πρόστιμο 10 εκατομμυρίων

ευρώ και χρηματική ποινή 30.000 ευρώ ανά ημέρα καθυστέρησης για τη μη συμμόρφωση με προηγούμενη καταδικαστική απόφαση του 2009 σχετικά με τη διαχείριση των επικίνδυνων αποβλήτων και τη μη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου και κατάλληλου δικτύου εγκαταστάσεων διάθεσης επικίνδυνων αποβλήτων.

Από τότε και παρά τον εκσυγχρονισμό του νομοθετικού πλαισίου και τα όσα βήματα προόδου, η διαχείριση των επικίνδυνων βιομηχανικών αποβλήτων εξακολουθεί να παρουσιάζει ελλείψεις κυρίως σε ό,τι αφορά τη δημιουργία Χώρων Υγειονομικής Ταφής Επικίνδυνων Αποβλήτων (ΧΥΤΕΑ). Και αυτό, παρόλο που κάτι τέτοιο προβλεπόταν από το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Επικίνδυνων Αποβλήτων 2020-2030. Ελλείψει αυτών των υποδομών, κάποιες ελληνικές βιομηχανίες υποχρεούνται να αποθηκεύουν προσωρινά τα επικίνδυνα απόβλητά τους ή να τα εξάγουν σε αδειοδοτημένες μονάδες της δυτικής και κεντρικής Ευρώπης, επιβαρύνοντας σημαντικά το κόστος λειτουργίας τους.

ΤΡΑΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΕΛΕΧΩΣΗ

«Ευπόλητος» στα απόβλητα ο ελεγκτικός μηχανισμός

Από τρεις έως καθόλου υπαλλήλους διαθέτουν τα τμήματα για την αστυνόμευση των ρεμάτων στις 74 περιφερειακές ενότητες, ενώ μόλις 22 είναι οι επιθεωρητές του Σώματος Περιβάλλοντος που υποφέρει και από έλλειψη πόρων

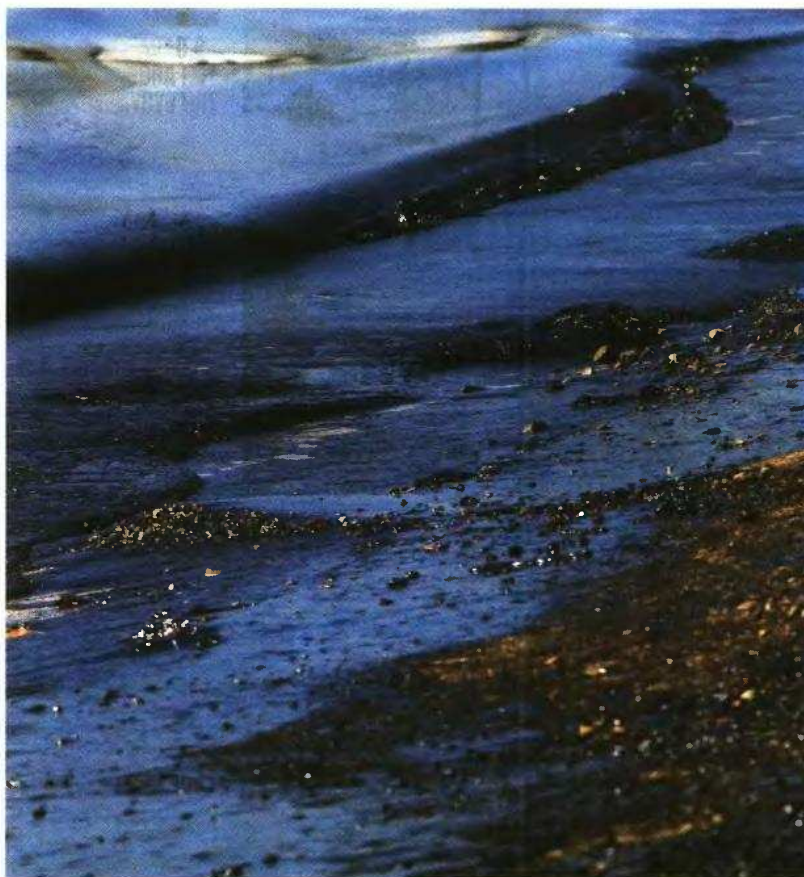
● Του **Τάσου Σαραντά**

ΠΕΡΑΝ ΤΩΝ ΚΕΝΩΝ που προαναφέραμε, το μεγαλύτερο πρόβλημα που διαπιστώνεται είναι η υποστελέχωση των αρμόδιων ελεγκτικών μηχανισμών: «Σε ό,τι αφορά τα ρέματα, βρίσκονται στην αρμοδιότητα καταρχήν των Περιφερειών που έχουν κατά τον νόμο την αστυνόμευση των ρεμάτων, που είναι εκατοντάδων χιλιομέτρων, τα οποία δεν είναι οριοθετημένα και σε πάρα πολλά σημεία τους γίνεται ανεξέλεγκτη ρύψη μπαζών ή αποβλήτων. Η διαδικασία αστυνόμευσης των ρεμάτων βρίσκεται στα χέρια ακραία υποστελεχωμένων υπηρεσιών. Είναι χαρακτηριστικό ότι στις 74 περιφερειακές ενότητες της χώρας, στα αρμόδια τμήματα υπάρχουν 3 έως 4 υπάλληλοι και σε κάποιες καθόλου. Και η αστυνόμευση αφορά και τα απόβλητα και τα μπάζα και το ποιος χτίζει και το ποιος κάνει έργα», λέει στην «Εφ.Συν.» ο Δημήτρης Πετρόπουλος, πρόεδρος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ενώσεων Μηχανικών Δημοσίων Υπαλλήλων Διπλωματούχων Ανωτάτων Σχολών (Π.Ο. ΕΜΔΥΔΑΣ).

Σε ό,τι αφορά το κατεχόμενη αρμόδιο για πανελλαδικούς ελέγχους Σώμα Επιθεωρητών Περιβάλλοντος (ΓΔΣΕΕ) του υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, «έχει τρομακτικά λίγους υπαλλήλους και χιλιάδες αρμοδιότητες για το σύνολο των περιβαλλοντικών ελέγχων, δηλαδή θα δουν από αυθαίρετα στη Μύκονο μέχρι την περιβαλλοντική αδειοδότηση, μέχρι τα απόβλητα», επισημαίνει. Πράγματι, η στελέχωση του Σώματος Επιθεωρητών είναι αδικαιολόγητα τραγική δεδομένου ότι απαρτίζεται συνολικά από μόλις 22 επιθεωρητές και 5 διοικητικούς υπαλλήλους, ενώ, όπως αναφέρεται στην τελευταία επίσημη έκθεσή του που αφορά το 2024, υποφέρει και από έλλειψη πόρων!

Ενδεικτικό της πληθώρας των αρμοδιοτήτων του και του φόρτου εργασίας που ήδη αντιμετωπίζει το Σώμα Επιθεωρητών Περιβάλλοντος είναι το έργο που παρουσίασε το 2024: 132 περιβαλλοντικές επιτόπες επιθεωρήσεις/αυτοψίες-ελέγχους, μεταξύ αυτών και σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται πλησίον του Κηφισού και του Ασωπού, διαβίβαση 254 υποθέσεων στις κατά τόπους αρμόδιες Διευθύνσεις Περιβαλλοντος των Περιφερειών και σε άλλες αρμόδιες υπηρεσίες ελέγχου, διενέργεια 32 προκαταρκτικών εξετάσεων-προανακρίσεων, παράσταση ως μάρτυρες κατηγορίας σε 42 υποθέσεις στα ποινικά δικαστήρια όλης της χώρας, σύνταξη 45 εμπεριστατωμένων ανακρίσεων προσφυγών, σύνταξη 70 απαντήσεων σε ερωτήσεις ή αναφορές βουλευτών και συμμετοχή σε ημερίδες, επισημοποιημένα συνέδρια και επιτροπές.

Εντούτοις, όπως γίνεται κατανοητό, οι 132 περιβαλλοντικές επιτόπες επιθεωρήσεις-αυτοψίες που πραγματοποιήθηκαν δεν αρκούν επ' ουδενί για να ελεγχθεί αποτελεσματικά η ροή των βιομηχανικών και άλλων αποβλήτων σε ολόκληρη τη χώρα. Ανάλογα, παντελώς ανεπαρκή είναι και τα πρόστιμα που προβλέπονται εφόσον πραγματοποιηθούν ελέγχοι και διαπιστωθούν παραβάσεις, αφού κυμαίνονται από 100 έως ένα εκατομμύριο ευρώ και ποινές φυλάκισης από 3 μήνες έως 3 έτη.

Αντίθετα με την πρακτική των βιομηχανιών να «δείχνουν» ως υπεύθυνους τους μεταφορείς, ο νόμος είναι σαφής για τις

«Τα πρόστιμα είναι ιδιαίτερα χαμηλά σε σχέση με τις παραβάσεις, όμως το πιο σημαντικό δεν είναι το ύψος των προστίμων, αλλά το ότι δεν γίνονται επαρκείς έλεγχοι για να επιβάλλονται σε όσους κινούνται ενάντια στην προστασία του περιβάλλοντος. Για παράδειγμα, πιάστηκε τώρα ένα βυτιοφόρο με τα απόβλητα μιας βιομηχανίας. Έχουν ξαναελεγχθεί, το έκαναν για πρώτη φορά, μήπως το έχουν ξανακάνει και στο παρελθόν; Μήπως αν είχαν επιβληθεί κάποια πρόστιμα πιο πριν, αν είχαν γίνει κάποιοι έλεγχοι, θα γλιτώναμε όλη αυτή την επιβάρυνση; Δεν είναι δηλαδή μόνο το ύψος των προστίμων - μια παράμετρος που υπάρχει, αλλά είναι και η πυκνότητα των ελέγχων που θα αποτρέψουν όποιον θέλει να κινηθεί με αυτόν τον τρόπο να μην το ξανακάνει», λέει ο Δ. Πετρόπουλος.

Υπάρχουν λύσεις

Δεδομένων των προαναφερόμενων, προκύπτουν οι «κατάλληλες» ευνοϊκές συνθήκες για την παράνομη απόρριψη των βιομηχανικών αποβλήτων, αφού η παράνομη απόρριψη

● **«Τα πρόστιμα είναι ιδιαίτερα χαμηλά σε σχέση με τις παραβάσεις, όμως το πιο σημαντικό είναι ότι δεν γίνονται επαρκείς έλεγχοι», λέει ο Δ. Πετρόπουλος, πρόεδρος της Π.Ο. ΕΜΔΥΔΑΣ**

καθίσταται τελικά φτηνότερη από την επεξεργασία, τη μεταφορά και τα τέλη που πρέπει να πληρωθούν στο ΚΕΛ, καθώς τα πρόστιμα είναι εξαιρετικά χαμηλά και το ενδεχόμενο ελέγχων εξαιτίας της υποστελέχωσης των υπηρεσιών είναι στατιστικά σχεδόν απίθανο. «Αυτό το κυνήγι του κέρδους τελικά καταλήγει για κάποιους να είναι οικονομικότερο να επιβαρύνουν το περιβάλλον όλων, από το να φτιαχτούν μηχανισμοί σοβαρής περιβαλλοντικής προστασίας. Το κυνήγι του κέρδους είναι δυστυχώς η γενεσιουργός αιτία που δημιουργεί πάρα πολλά από αυτά τα προβλήματα», επισημαίνει ο Δ. Πετρόπουλος.

Κι όμως, για την αποτροπή των παράνομων απορρίψεων, που επιβαρύνουν και τη δημόσια υγεία εκτός του περιβάλλοντος, υπάρχουν άμεσες λύσεις, εφόσον βέβαια υπάρχει πολιτική βούληση. «Όπως κάναμε με τα βυτιοφόρα της βενζίνης όπου υπάρχει σύστημα, αυτό που λέμε ρηχλάτση, όπου καταγράφονται οι όγκοι που φορτώνει ένα βυτιοφόρο φεύγοντας από το διυλιστήριο και τι τελικά παραδίδει, ώστε να μηχανείται ποσότητα στη διαδρομή».

«Το ίδιο θα έπρεπε να γίνεται και με τα απόβλητα, τουλάχιστον τα επικίνδυνα. Δεν είναι δύσκολο να γίνει, ούτε κοστίζει πάρα πολύ, και θα βοηθούσε πάρα πολύ στην αντιμετώπιση της ανεξέλεγκτης διάθεσης αποβλήτων με τον τρόπο που καταγράφονται και στα καύσιμα», αναφέρει ο Δ. Πετρόπουλος.

Άλλο μέτρο επιπλέον είναι η διασταύρωση των δηλώσεων αποβλήτων όλων των βιομηχανιών με τους αντίστοιχους όγκους παραγωγής αποβλήτων που δηλώνονται υποχρεωτικά στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Αποβλήτων.

3. ΠΟΙΟΣ ΠΛΗΡΩΝΕΙ ΤΟΝ ΒΑΡΚΑΡΗ ΤΟΥ ΚΗΦΙΣΟΥ;

Μέσο: Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ

Ημ. Έκδοσης: ...03/10/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: ...03/10/2026

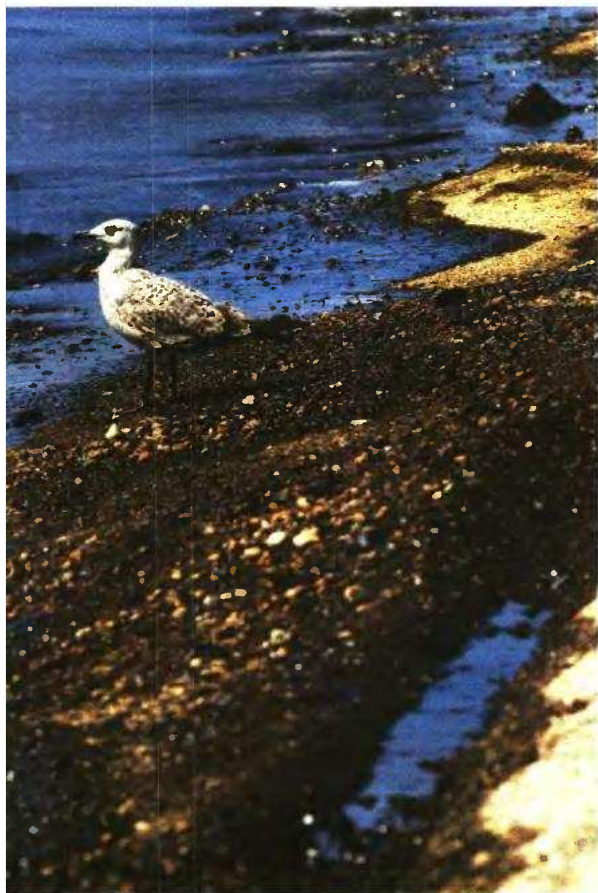
Σελίδα: 29

«Ο ΠΑΡΑΓΩΓΟΣ ΤΩΝ ΑΠΟΒΑΝΤΩΝ ΔΙΑΤΗΡΕΙ ΤΗΝ ΕΥΘΥΝΗ»

«Ο ΝΟΜΟΣ (Ν. 4819/2021) είναι σαφής για την υποχρέωση ελέγχου της διαδρομής των αποβλήτων (ιχνηλασιμότητα). Ο αρχικός παραγωγός των αποβλήτων διατηρεί την αστική και ποινική ευθύνη για τη σωστή διαχείρισή τους. Η ανάθεση της μεταφοράς σε εξωτερικό συνεργάτη (π.χ. βυτιοφόρο, μεταφορική) δεν απαλλάσσει αυτόματα την επιχείρηση από την υποχρέωση να ελέγχει και να επιβεβαιώνει ότι τα απόβλητα έφτασαν πράγματι σε αδειοδοτημένη μονάδα επεξεργασίας. Δυστυχώς, η πολιτεία ποτέ δεν φρόντισε να στελεχώσει και να εξοπλίσει επαρκώς τις αρμόδιες υπηρεσίες, ώστε να ασκούν αποτελεσματικά το κρίσιμο ελεγκτικό τους έργο σε όλες τις φάσεις παραγωγής, μεταφοράς, διάθεσης και επεξεργασίας των αποβλήτων. Αναρωτιόμαστε βάσιμα: Πόσα βυτιοφόρα "χάνονται" καθημερινά μεταξύ βιομηχανιών, νοσοκομείων και Κέντρων Επεξεργασίας».

*Απόσπασμα από ανακοίνωση της Π.Ο. ΕΜΔΥΔΑΣ

Ευθύνες του παραγωγού των αποβλήτων

Αυστηρότερο ποινικό πλαίσιο, δίχως παράλληλη ενίσχυση των ελέγχων

ΑΥΣΤΗΡΟΤΕΡΟ ΠΟΙΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ για τα περιβαλλοντικά εγκλήματα προωθεί το υπουργείο Δικαιοσύνης, με βαριά πρόστιμα για επιχειρήσεις, που μπορεί να ανέλθουν στα 40 εκατ. ευρώ ή στο 5% του συνολικού παγκόσμιου ετήσιου κύκλου εργασιών τους, και ποινές που μπορούν να φτάσουν τα 10 έτη, όπως αναφέρεται σε νομοσχέδιο που εισήχθη στο Υπουργικό Συμβούλιο ο υπουργός Δικαιοσύνης, Γ. Φλωρίδης.

Το σχετικό νομοσχέδιο δρομολογείται καθυστερημένα στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης της ευρωπαϊκής Οδηγίας 2024/1203 για την προστασία του περιβάλλοντος μέσω του Ποινικού Δικαίου, καθώς η προθεσμία ενσωμάτωσης έληξε στις 21 Μαΐου 2026.

Το νέο πλαίσιο καλύπτει παράνομες ενέργειες που προκαλούν ή μπορούν να προκαλέσουν σημαντική βλάβη στον αέρα, στο νερό, στο έδαφος, στα οικοσυστήματα, στους οικοτόπους,

στην άγρια πανίδα και χλωρίδα, αλλά και στην ανθρώπινη υγεία. Όπως προβλέπεται, μεταξύ άλλων, εάν μια επιχείρηση διαχειτεύει σκόπιμα επικίνδυνα απόβλητα σε ποτάμι και η ρύπανση προκαλέσει τον θάνατο ενός ή περισσότερων ανθρώπων, η πράξη υπάγεται στις σοβαρότερες κατηγορίες περιβαλλοντικών εγκλημάτων. Στο ίδιο αυστηρό πλαίσιο μπορούν να υπαχθούν και σοβαρές παραβάσεις από βιομηχανικές εγκαταστάσεις, ιδίως όταν αφορούν επικίνδυνες ουσίες χωρίς τα προβλεπόμενα μέτρα ασφαλείας. Μια βιομηχανία που λειτουργεί παράνομα ή πλημμελώς και προκαλεί έκρηξη, διαρροή τοξικών αερίων ή εκτεταμένη ρύπανση, από την οποία επέρχεται ανθρώπινος θάνατος, μπορεί να βρεθεί αντιμέτωπη με το ανώτατο πλαίσιο της δεκαετούς ποινής.

Εξάλλου, νομικό πρόσωπο μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνο όταν το περι-

βαλλοντικό αδίκημα διαπράττεται προς όφελός του από διευθυντικό στέλεχος ή όταν η έλλειψη εποπτείας και ελέγχου επιτρέπει την τέλεσή του, για παράδειγμα εάν μια εταιρεία οργανώνει παράνομη συλλογή, μεταφορά, αποθήκευση ή επεξεργασία μεγάλων ποσοτήτων επικίνδυνων αποβλήτων με στόχο να αποφύγει το κόστος της νόμιμης διαχείρισής τους.

Προβλέπει ακόμη ενίσχυση της διαισθητικής αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας, καθώς πολλά περιβαλλοντικά εγκλήματα, όπως η παράνομη μεταφορά αποβλήτων, ξεπερνούν τα σύνορα ενός κράτους. Δεν αρμόζει αναφορά για την ενίσχυση των αρχικών ελεγκτικών μηχανισμών, προκειμένου να αυξηθεί ο αριθμός των ελέγχων, κάτι που συνεπάγεται ότι η αυστηροποίηση των ποινών και των προστίμων δεν θα μπορεί να εφαρμοστεί έλλειψη ανθρώπινου δυναμικού.

Πρόστιμα για υποθέσεις βιομηχανικής ρύπανσης

ΤΑ ΠΙΟ ΕΜΒΛΗΜΑΤΙΚΑ πρόστιμα (από τα περιορισμένα που έχουν επιβληθεί) κατά την τελευταία 20ετία αφορούν: **2005-2007:** Πρόστιμα συνολικού ύψους 2 εκατ. ευρώ επιβλήθηκαν σε 43 βιομηχανίες που ρύπαναν τον Ασωπό ποταμό στην Αττική, μετά την ανίχνευση βαρέων μετάλλων στον υδροφόρο ορίζοντα.

2014: Πρόστιμα 315.900 ευρώ για παραβάσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας σε 9 βιομηχανικές μονάδες της χώρας, μεταξύ άλλων και για τη διαχείριση-επικίνδυνων και μη-βιομηχανικών αποβλήτων.

2018: Το Συμβούλιο της Επικρατείας επικύρωσε παλαιότερο πρόστιμο ύψους 150.000 ευρώ που είχε επιβληθεί το 2007 από τους Επιθεωρητές Περιβάλλοντος στην Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία (ΕΑΒ) για πλημμελή διαχείριση και διαρροή επικίνδυνων βιομηχανικών αποβλήτων ως προς τη διαχείριση της παραγόμενης υλίας από τη μονάδα επεξεργασίας βιομηχανικών αποβλήτων (χρωμιούχων, κυανιούχων, οξίνων/αλκαλικών κ.ά.).

2026: Πρόστιμο 47.507 ευρώ σε γαλακτοβιομηχανία στην Περία, μεταξύ άλλων για διοχέτευση υγρών αποβλήτων σε φρεσάτια όμβριων υδάτων εντός και εκτός της μονάδας.

Ρύπανση στον Φαληρικό Όρμο έπεται από την πρόσφατη απόρριψη βιομηχανικών λυμάτων στον Κηφισό

Από τον Κηφισό στον Σαρωνικό

ΩΣ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΣΟΒΑΡΕΣ χαρακτηρίζονται οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις από τη διοχέτευση των βιομηχανικών αποβλήτων στον Σαρωνικό κόλπο μέσω των εκβολών του Κηφισού στον Φαληρικό όρμο, καθώς απειλούν τόσο το θαλάσσιο οικοσύστημα όσο και τη δημόσια υγεία. Σύμφωνα με επιστημονικές μελέτες από φορείς όπως το ΕΛΚΕΘΕ και πανεπιστημιακά εργαστήρια, οι κυριότερες επιπτώσεις αφορούν:

- Τη συσσώρευση βαρέων μετάλλων και τοξικών ρύπων όπως μόλυβδος, αρσενικό, υδράργυρος, νικέλιο και χρώμιο.
- Τη βιοσυσσώρευση, αφού τα μέταλλα αυτά δεν διασπώνται και κατακάθονται στον πυθμένα του Σαρωνικού ως ιζημα, απορροφώνται από τους θαλάσσιους οργανισμούς (ψάρια, κοχύλια) και μέσω της τροφικής αλυσίδας μπορούν να καταλήξουν στον άνθρωπο.
- Την οξίνιση των υδάτων και την καταστροφή της θαλάσσιας ζωής. Τη θνησιμότητα των ψαριών, καθώς η απότομη αλλαγή της οξύτητας στερεί το οξυγόνο από το νερό, οδηγώντας σε ασφυξία και μαζικούς θανάτους ψαριών και άλλων οργανισμών.
- Την υποβάθμιση του παράκτιου μετώπου, αφού το σημείο όπου ο Κηφισός εκβάλλει στον Σαρωνικό δέχεται το μεγαλύτερο φορτίο ρύπανσης.

4. ΤΙ ΕΒΓΑΛΑΝ ΟΙ ΕΡΕΥΝΕΣ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ...

Μέσο:ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ

Ημ. Έκδοσης: ...04/10/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: ...04/10/2026

Σελίδα:1

ΤΙ ΕΒΓΑΛΑΝ ΟΙ ΕΡΕΥΝΕΣ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ

468 επιχειρήσεις διαφήμιζαν ιατρικές πράξεις χωρίς να έχουν γιατρούς

...και 119 οδοντιατρεία έκαναν παράνομα αισθητικές επεμβάσεις, ενώ βρέθηκαν διαφημίσεις για ψεύτικες θεραπευτικές μεθόδους και χρήση εξοπλισμού που δεν έχει πάρει άδεια ■ Στο μικροσκόπιο οι «κβαντικές» θεραπείες και απάτες με βλαστοκύτταρα

Βασίλης Τσακίρογλου

Μέσο: ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ

Ημ. Έκδοσης: ...04/10/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: ...04/10/2026

Σελίδα: 32

30 ΚΥΡΙΑΚΗ 4 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2026

ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ

[prototema.gr](#) • [hellenicnews.gr](#) • [votemou.gr](#) • [mariceliane.gr](#) • [pantnamag.gr](#) • [newsauto.gr](#) • [newsauto.cy](#) • [newsmoto.gr](#) • [travel.gr](#) • [topetmou.gr](#)

ΤΟ ΘΡΙΑΚΕΡ ΤΟΥ ΜΑΖΩΝΑΚΗ

/ΟΙ ΕΡΕΥΝΕΣ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ

468 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΔΙΑΦΗΜΙΖΑΝ ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΓΙΑΤΡΟΥΣ

...και 119 οδοντιατρεία έκαναν παράνομα αισθητικές επεμβάσεις - Βρέθηκαν ακόμη διαφημίσεις για ψεύτικες θεραπευτικές μεθόδους και χρήση εξοπλισμού που δεν έχει πάρει άδεια - Στο μικροσκόπιο οι «κβαντικές θεραπείες» και απάτες με βλαστοκύτταρα

Του Βασίλη Τσακίρογλου
tsak@prototema.gr

Η διαταγή της Αντιπεριφέρειας Θεσσαλονίκης για το σφράγιση ιδιωτικών κλινικών όπου διεξάγονταν χημειοθεραπείες παρανόμως αποτελεί τη δεύτερη πιο σοκαριστική αποκάλυψη μετά από όσα συνέβησαν με αποτέλεσμα τον θάνατο του Γιώργου Μαζωνάκη. Και, μάλιστα, όχι μόνο σοκαριστική, αλλά και χαρακτηριστική για την πραγματική κατάσταση που επικρατεί σε μια εντελώς αναρχογράφητη παρα-αγορά υπηρεσιών υγείας στην Ελλάδα. Διότι έχουν πολλαπλό αντίκτυπο όλα όσα έρχονται στη δημοσιότητα σχετικά με την παράτυπη ογκολογική κλινική της Θεσσαλονίκης. Καταρχάς, ποδοπατάται ο άρρητος, ιθικός νόμος που επιβάλλει τον απόλυτο σεβασμό σε ασθενείς με καρκίνο. Αν μια ιδιωτική επιχείρηση δεν διστάζει να εκμεταλλευτεί ή, στην καλύτερη περίπτωση, να κάνει λογιστικές αλχημείες χρησιμοποιώντας καρκινοπαθείς ως εργαλείο απομυζήσεως δημόσιου χρήματος, τότε η σήλην έχει προχωρήσει πολύ πιο βαθιά στον κλάδο της υγείας στη χώρα μας. Πολύ βαθύτερα απ' ό,τι φάνηκε με τον χαμό του Γιώργου Μαζωνάκη.

Επιπλέον, η περίπτωση της συγκεκριμένης ιδιωτικής μονάδας στη Θεσσαλονίκη αποτελεί εμπόδιο ένα case study, ένα παραστατικό μάρτυρα ανατομίας για το πώς λειτουργεί στην πράξη το όλο παράνομο κύκλωμα. Αρκεί να αναρωτηθεί κάποιος για το πώς η εν λόγω κλινική συνέχισε να λειτουργεί ανένδοτη ενώ π.χ. δεν δίδετο Μονάδα Εντατικής Θεραπείας όπως ορίζει ρητώς ο νόμος για νοσοκομεία σχετικά μεγάλης δυναμικότητας, όπως η εν προκειμένω κλινική, η οποία διαθέτει 104 κλίνες. Επίσης, είναι ανεξήγητο πώς η μονάδα

εξασφάλιζε τα απαραίτητα φάρμακα για τις χημειοθεραπείες, δεδομένου ότι πρόκειται για ουσίες που αντιστοιχούν αυστηρά σε ασθενείς με συγκεκριμένα ΑΜΚΑ και διατίθενται αποκλειστικά από τον ΕΟΠΥΥ.

ΧΗΜΕΙΟΘΕΡΑΠΕΙΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΡΡΟΙΑ!

Στο τέλος Νοεμβρίου του 2025 η Αντιπεριφέρεια Εθνική Αρχή Διαφάνειας είχε διενεργήσει επιτόπιο έλεγχο. Οι ελεγκτές πήραν, δειγματοληπτικά, στοιχεία από το μητρώο ασθενών της κλινικής και διέβλεψαν ότι «ογκολογικό» τμήμα της - το οποίο λειτουργούσε κανονικά, με πλήρη εξοπλισμό, εμφανέστατες πινακίδες σήμανσης, ενώ ήταν παράνομο καθώς στην άδεια λειτουργίας της δεν προβλέπεται η διεξαγωγή ογκολογικών θεραπειών. Εστω κι έτσι, όμως, οι ελεγκτές διαπίστωσαν ότι σε επτά ασθενείς χορηγήθηκαν κυτταροστατικά/χημειοθεραπευτικά φάρμακα, παρόλο που είχαν εισαχθεί στην κλινική με εντελώς άσχετα συμπτώματα, όπως «λεπτοφυγική διάρροια», «σύνδρομο κεφαλαλγίας», «οξεία βρογχίτιδα». Εν ολίγοις, η σύγκριση των καταχωρήσεων ανάμεσα στα μητρώα της κλινικής και της ΗΔΥΚΑ αποκάλυψε ένα τεράστιο χάσμα: βάσει των τρωμένων στοιχείων φαίνεται πως χορηγήθηκαν σχήματα χημειοθεραπείας ενώ οι θεραπευόμενοι ασθενείς δεν έπασχαν από κανέναν είδους κακοήθεια. Πώς, λοιπόν, η κλινική εξασφάλιζε τα απαραίτητα σκευάσματα από τον ΕΟΠΥΥ και πώς διεκδικούσε την προβλεπόμενη αποζημίωση από το Ελληνικό Δημόσιο ενώ οι ασθενείς τους οποίους περιέθαλπε νοσηλεύο-

ναν για παθήσεις τελειos διαφορετικού είδους από τον καρκίνο; Πώς γίνεται να χορηγούνται βαριά χημειοθεραπευτικά σκευάσματα για πονοκεφάλους και διάρροια;

Ενδεικτικά, η θεραπεία με το φάρμακο Key... με αντινεοπλασματική και ανοσοτροποποιητική δράση, το οποίο συνταγογραφήθηκε σε τέσσερις δόσεις από τον υπεύθυνο της κλινικής, κόστισε στον ΕΟΠΥΥ 8.925 ευρώ συνολικά - μολοντί ο ασφαλισμένος ασθενής το έλαβε δωρεάν ως δικαιούχος.

Ωστόσο, καταγγέλλει ασθενών και συγγενών, οι οποίοι πλημμύρισαν με τη συσσωρευμένη αγανάκτησή τους τα media τοπικά και εθνικά, εμβέλειας, social και μη, αμέσως μετά την αποκάλυψη για τα τεκταινόμενα στην κλινική της Θεσσαλονίκης, προσθέτουν επιπλέον διαστάσεις στις αμφιλεγόμενες πρακτικές: μία καρκινοπαθής δήλωσε ότι, προκειμένου να υποβληθεί σε θεραπεία, ο υπεύθυνος ιατρός την ενθάρρυνε ότι θα χρειαζόταν, σε πρώτη φάση, 3-4 συνεδρίες χορήγησης των ειδικών σκευασμάτων στη διάρκεια ενός έτους. Με συνολικό κόστος 12.000 ευρώ, συν 300 ευρώ ανά συνεδρία, ως ενόκειο της αίθουσας χημειοθεραπείας. Όταν η ασθενής συγκατέθεσε, εν όψει της έλλειψης της αγωγής, ο ιατρός της ζήτησε να εξουσιοδοτήσει εγγράφως ένα τρίτο πρόσωπο, άγνωστο σε εκείνη, προκειμένου να παραλαμβάνει τα φάρμακα για λογαριασμό της. Τα οποία, υπενθυμίζεται, χορηγούνται δωρεάν στους δικαιούχους ασθενείς - εφόσον, φυσικά, πιστοποιείται πως πρόκειται για διεγνοώμενους

καρκινοπαθείς. Υπάρχουν πολλά ακόμη σκοτεινά σημεία στην υπόθεση. Όπως, φερ' ειπείν, ότι το ογκολογικό τμήμα της -όπως διαπίστωσαν οι ελεγκτές- δεν παρουσίαζε κραυγαλέες ελλείψεις σε εγκαταστάσεις και εξοπλισμό. Από την άλλη, όμως, αυτή η περιβόητη «ογκολογική πτέρυγα» ήταν παράνομη, χωρίς άδεια από τις αρμόδιες αρχές, ενώ ολόκληρη η κλινική λειτουργούσε με προσωπικό μη επαρκές, τόσο ως προς τον αριθμό όσο και ως προς την κατάρτιση του, αλλά και τη σχέση εξαρτημένης εργασίας. Συγκεκριμένα, διαπιστώθηκε ότι η στελέχωση της κλινικής υπολείπεται του προβλεπόμενου από τον νόμο κατά έναν ιατρό ως επικεφαλής επιστημονικό υπεύθυνο, δύο ειδικευόμενους και έξι βοηθούς ιατρούς, έναν γενικό προϊστάμενο νοσηλευτικής, δύο νοσηλεύτριες, δώδεκα βοηθούς νοσοκόμους, δύο μεταφορείς ασθενών κ.ά.

ΜΙΑ ΠΑΛΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

Η Εθνική Αρχή Διαφάνειας, ήδη από τον Αύγουστο του 2026, είχε συντάξει πόρισμα για τη συγκεκριμένη μονάδα, στο οποίο απαριθμούνται όλες οι παρατυπίες που έχουν διαπραχθεί. Μεταξύ των οποίων εμφανίζεται ότι ο μόνιμος πνευμονολόγος-ογκολόγος (ο οποίος ελέγχεται και ο ίδιος για μια σειρά παρατυπιών και συνεπεισυνθήκες στις παραβάσεις) συνταγογραφούσε χημειοθεραπευτικά φάρμακα από το 2022.

Επίσης, στις 27 Ιανουαρίου 2026 ο Αντι-

Μέσο: ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ

Ημ. Έκδοσης: ...04/10/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: ...04/10/2026

Σελίδα: 33

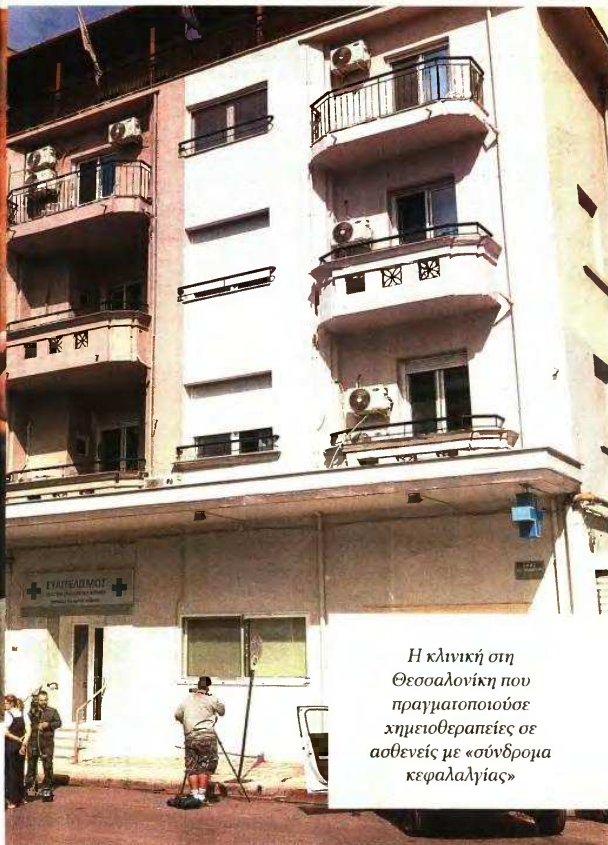

ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ

ΚΥΡΙΑΚΗ 4 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2026 31

ΚΩΝ

Η Εθνική Αρχή Διαφάνειας έχει εντοπίσει: τράπεζες ομφαλοπλάκων αιματος χωρίς άδεια λειτουργίας, μονάδα χρόνιας αιμοκάθαρσης χωρίς προϊστάμενο νοσηλευτή, γιατρό που εξέταζε με βιντεοκλήση και παιδίατρο που εμβολίασε ανήλικο με ληγμένο σκεύασμα

Η κλινική στη Θεσσαλονίκη που πραγματοποιούσε χημειοθεραπείες σε ασθενείς με «σύνδρομο κεφαλαλγίας»

περιφερειάρχης Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης εξέδωσε απόφαση ανάκλησης της Βεβαίωσης Καλής Λειτουργίας της μονάδας, βίσει προηγούμενων αυτοψιών, καθώς και παρατηρήσεων που έγιναν στη διεύθυνση και την ιδιοκτησία της κλινικής, τις οποίες όμως οι υπεύθυνοι αγνόησαν, επικαλούμενοι λ.χ. ότι δεν έβρισκαν το κατάλληλο προσωπικό. Ακολούθως, στην τελευταία της ανακοίνωση η Αντιπεριφέρεια Θεσσαλονίκης τονίζει ότι του σφραγίσματος «έχει προηγηθεί η ανάκληση της άδειας λειτουργίας (Βεβαίωση Καλής Λειτουργίας) από τις υπηρεσίες της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Η επιβολή του συγκεκριμένου μέτρου ουσιαστικά διακόπτει τη στροφή των πληρωμών από τον ΕΟΠΥΥ». Τυπικά, η Βεβαίωση Καλής Λειτουργίας και η Άδεια Λειτουργίας δεν ταυτίζονται, καθώς η πρώτη είναι προσωρινή και ανανεώνεται ανά τριετία ανάλογα των παρηκμένων από τους ελέγχους. Αντιθέτως, η δεύτερη είναι διαρκής, εκδίδεται και ανακαλείται από.

Επικρατώντας στην ανακοίνωση της Αντιπεριφέρειας Θεσσαλονίκης είναι η αναφορά σε δύο κλινικές στις οποίες έγινε ανάκληση άδειας. Η μία, η προσανατολισμένη, βρίσκεται εντός της πόλης. Η δεύτερη, στην περιφέρεια της συμπεριλαμβανόμενης, προς τα Μουδανιά. Αμφότερες, όμως, ανήκουν στον ίδιο επιχειρηματικό όμιλο, ο οποίος δραστηριοποιείται δυναμικά στον χώρο της υγείας τα τελευταία χρόνια, έχοντας αναπτύξει ένα σεβαστό χαρτοφυλάκιο με 11 μονάδες υγείας

σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη και Κεντρική Ελλάδα (γενικές κλινικές και ψυχοιατρικές), τέσσερις φρονιδίες ανώγειων και ηλικιωμένων, ξενοδοχεία, διαχείριση ακινήτων, εμπορικές εταιρείες κ.λπ.

ΤΙΣ ΠΤΑΙΕΙ;

Μια άμεση συνέπεια που αναπόφευκτα επιφέρει η διακοπή λειτουργίας των κλινικών είναι η πιθανότητα των νοσηλευόμενων και πώς θα συνεχιστεί η θεραπεία τους χωρίς να επιβαρυνθεί η υγεία τους. Ένα δεύτερο ζήτημα αφορά τις θεσμικές ευθύνες των αρμόδιων υπηρεσιών και, αυτομάτως, των ελεγκτών που διενεργούσαν στο παρελθόν, προτού επιληφθεί η Εθνική Αρχή Διαφάνειας. Και είτε οι ελεγκτές διαπίστωσαν παρατυπίες και τις προέβλεψαν, είτε τις συμπεριέλαβαν στις εκθέσεις τους, αλλά, για λόγους που μένουν να διευκρινιστούν, παρέμειναν νεκρό γράμμα, επιτρέποντας σε μια παράτυπη κλινική να εξακολουθήσει, απρόσκοπτα, τη λειτουργία της. Πάντως, η Εθνική Αρχή Διαφάνειας έχει κοινοποιήσει τον φάκελό με τα ευρήματά της μεταξύ άλλων και στον εισαγγελέα, από το ενδεχόμενο καταλογισμού ευθύνων έχει περάσει στην ευθύνη της Δικαιοσύνης.

Ούτως ή άλλως, όμως, σε ό,τι αφορά την Εθνική Αρχή Διαφάνειας, το έργο της συνίσταται να οδηγεί στην απαιτητή επικράτεια της παρανομίας κάθε είδους, αλλά πάντα στο όνομα της παροχής εξειδικευμένων ιατρικών υπηρεσιών στους ασθενείς. Από το

2020 έως το 2026 η ΕΑΔ έχει διεξαγάγει 1.576 ελέγχους σε διάφορους τομείς και 287 μόνο στον κλάδο της υγείας. Η ΕΑΔ εντόπισε π.χ. πλήθος ιατρικών πράξεων που εκτελούνται σε ανήμπορους ασθενείς από ψευτο-γιατρούς. Η εμφύτευση μαζιλιών, ο βελονισμός και η ομοιοπαθητική είναι οι θεραπείες που προσεγγίζουν ταυτόχρονα καιροσκόπους και κερδοσκόπους. Αδιαφορώντας πλήρως εάν ο τυχοδιωκτισμός τους θα πληρωθεί με πόνο ή και με θάνατο κίνδυνος για την πελατεία τους.

Μεταξύ των πλέον κραυγαλέων παραβιάσεων η Εθνική Αρχή Διαφάνειας έχει εντοπίσει ιδιωτικές τράπεζες ομφαλοπλάκων αιματος που στερούνταν άδειας λειτουργίας.

Και πάλι ενδεικτικά, μεταξύ άλλων, η ΕΑΔ ανακάλυψε, επίσης:

- Μονάδα χρόνιας αιμοκάθαρσης η οποία λειτουργούσε χωρίς την παρουσία του προϊστάμενου νοσηλευτή, όπως ρητώς προβλέπει η νομοθεσία. Επιπλέον, στη μονάδα απασχολούνταν ως βοηθοί νοσηλεύτες άτομα χωρίς άδεια άσκησης επαγγέλματος.

- Έναν ιατρό ο οποίος διενεργούσε επεμβάσεις σε ιδιωτικές κλινικές για αφαίρεση ιστού. Τα δείγματα αποστέλλονταν στο εξωτερικό, σε εξειδικευμένη «φράπεζα ιστών», για την παρασκευή ενός, υποτίθεται, καινοτόμου φαρμάκου, αλλά χωρίς την τήρηση των σχετικών διατάξεων.

- Ιατρό που εξέταζε και εκτελεί διάφορες ιατρικές πράξεις εξ αποστάσεως, με βιντεοκλήση. Αντί αυτού, τους ασθενείς φρόντιζε υπάλληλος του ιατρείου του.

- Εταιρεία που παρήγαγε και διέθετε στην ελληνική αγορά ιατροτεχνολογικό προϊόν στερούμενο νόμιμης άδειας κυκλοφορίας. Η ίδια εταιρεία βαρύνεται με την κατηγορία της απειθαρχίας ιατρικού λειτουργήματος, με σωρεία παραπληροφορητικών θεραπευτικών ιατροχημικών.

- Παιδίατρο που εμβολίασε ανήλικο με ληγμένο σκεύασμα.

- Σε ιδιωτικό δερματολογικό ιατρείο οι ελεγκτές της ΕΑΔ βρήκαν περίπου 15 μηχανήματα χωρίς τα απαραίτητα έγγραφα πιστοποίησης και νόμιμης απόκτησης, καθώς όμως εντοπίστηκαν 24 διαφορετικές κατηγορίες σκευασμάτων, στα οποία περιλαμβάνονται ληγμένα φάρμακα, καθώς και ουσίες μη εγκεκριμένων ή έστω γνωστοποιημένων στον ΕΟΦ. Το ιατρείο δεν διέθετε ούτε τη λευκή πινακίδα που πιστοποιεί ότι είναι νόμιμο.

- Σε ιδιωτικό αναισθησιολογικό ιατρείο, επίσης χωρίς την πινακίδα σήμανσης ότι είναι νόμιμο, βρέθηκε μηχανήματα ηλεκτροβελονισμού, μαζί με αναισθητικά ιατροφαρμακευτικά σκευάσματα. Ορισμένα δεν ήταν καν εγκεκριμένα από τον ΕΟΦ.

- Πλήθος περιπτώσεων όπου παρέχονταν ιατρικές υπηρεσίες εκτός όσων προβλέπεται στην άδεια λειτουργίας και, συχνά, από ιατρικό προσωπικό διαφορετικής ειδικότητας.

- Μη σύμφωνη συνταγογράφηση και εκτέλεση συνταγών για φαρμακευτική αγωγή σε μονάδα προνιδίας ηλικιωμένων από ιδιώτη ιατρό.

- Παράνομη εισαγωγή και χρήση φαρμάκων σε οδοντιατρείο.

- Το πλαίσιο επιτόπιου ελέγχου σε πολυιατρείο βρέθηκε εγκατάσταση εξοπλισμένης Μονάδας Ημερήσιας Νοσηλείας σε υπόγειο χώρο, για την οποία εκκρεμούσε η έκδοση άδειας από το 2017.

■ Κέντρο αισθητικής στη βεβαίωση λειτουργίας του από την τοπική διεύθυνση Δημόσιας Υγείας εμφανίζεται διλωμένη ως επιστημονικά υπεύθυνη μία αισθητικός που έχει προ πολλού αποχωρήσει. Και, καθώς στη θέση της δεν προσελήφθη αντικαταστάτης, η επιχείρηση λειτουργεί χωρίς την προβλεπόμενη απασχόληση αισθητικού με πτυχίο και άδεια άσκησης επαγγέλματος. Στο ίδιο κέντρο βρέθηκαν τρία μηχανήματα αισθητικής χωρίς παραστατικά.

Η ΑΠΟΧΗ ΤΟΥ MEDWATCH

Η Εθνική Αρχή Διαφάνειας εννείει τους ελέγχους της, με προτεραιότητα σε μονάδες «ευεξίας», «ενώλκων» θεραπειών, αισθητικές ιατρικές, διερευνώντας περαιτέρω τις υποθέσεις που έχει ήδη καταχωρήσει υπό την ετικέτα «διατηρήσιμη ενδιαφέρουσες». Σε ό,τι αφορά την τελευταία πρωτοβουλία του υπουργείου Υγείας, τη δημιουργία του ψηφιακού εργαλείου MedWatch, υπάρχουν ήδη τα πρώτα ευρήματα. Που επιβεβαιώνουν την κοινή αίσθηση ότι κάθε είδους πειρατές λυμαίνονται ανεξέλεγκτοι έναν οκεανό παρανομίας.

Με βάση την πρώτη έκθεση πεπραγμένων, για το διάστημα 18-28 Σεπτεμβρίου και μετά τον χαμό του Μαζωνάκη, χάρη στο MedWatch εντοπίστηκαν 468 επιχειρηματίες που διακρίνονται συστηματικά ιατρικές πράξεις χωρίς να είναι οι ίδιοι ιατροί (178 ειδικό στη «μεσοθεραπεία», 120 laser, 39 κύλινδρους, 18 μπιτόξ, 15 PRP, 8 κέντρα λιποαναρρόφησης).

■ Οδοντίατροι με ενόμιμη αισθητικές. Σε 119 οδοντιατρεία γίνονται θεραπείες με υαλοορλικό (69), PRP (24), μεσοθεραπεία (17), μπιτόξ (5), νήματα (4). Σημειώνεται ότι, βάσει εγκυκλίου, επιτρέπεται στους οδοντιάτρους να χρησιμοποιούν την αλυστική τοξίνη -δηλαδή την ουσία που τον μπιτόξ- αλλά για θεραπευτικούς και όχι για αισθητικούς λόγους. Επιπλέον, διαπιστώθηκε πως 50 οδοντιατρεία διαφήμιζαν ότι παρείχαν και τη δυνατότητα για «γεμισμάτα» ρυτίδων με fillers, μπιτόξ κ.λπ.

■ Βλαστοκύτταρα και ενόμιμη άδεια, με 135 σε αιτία κλινική, 29 σε κλινικές, 24 σε κέντρα αισθητικής. Κανονικά πρόκειται για προϊόντα προηγμένων θεραπειών, που προϋποθέτουν έγκριση από τον ΕΟΦ.

■ Βεβαίωση και συνταγογράφηση φαρμακευτικής κάνναβης μέσω chat κ.ά.

Εκτός των προηγούμενων, το MedWatch εντόπισε μία πλατφόρμα χορήγησης ιατρικών βεβαίωσεων, η οποία διαφήμιζε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ότι μπορούσε να προμηθεύσει πιστοποιητικά σχεδόν για οτιδήποτε συναφές προς την ιατρική, ανάλογος της παραγγελίας του πελάτη. Μάλιστα, ο τιμοκατάλογος ξεκινούσε από τα 19 ευρώ, αλλά το συγκεκριμένο χειρίσθημα εξαφανίστηκε από προσώπου Ιντερνετ μετά τον ντόρο που ξεσπάσκει η υπόθεση Μαζωνάκη. Σε επόμενη έκδοσή του το MedWatch ενδεχομένως να παρόχει περισσότερα στοιχεία για τα δίδην ιατρικά κλινικές ιατρικές, πλάσμαφαίρεσης κ.ο.κ. Τα οποία προσώδια μένουν όσο το δυνατόν στην αφάνεια - και ενόχους, αλλά με την έδραση της **Μαρίας Καρυσιανού** που εξακολουθεί να εφουλλεί δημοσίως, υπερασπιζόμενη σθεναρά την επιστημονική υπόσταση των κλινικών θεραπειών.

5. « ΤΕΛΕΣΙΓΡΑΦΟ » ΚΟΜΙΣΙΟΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΓΙΑ ΧΡΕΗ 1,3 ΔΙΣ . ΕΥΡΩ ΣΕ...

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 05/10/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 05/10/2026

Σελίδα: 46

ΔΗΜΟΣΙΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ

«Τελεσίγραφο» Κομισιόν στην Ελλάδα για χρέη 1,3 δισ. ευρώ σε προμηθευτές

ΤΗΣ ΜΑΡΘΑΣ ΚΑΪΤΑΝΙΔΗ

Καμπανάκι χτυπά η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τα χρέη των δημόσιων νοσοκομείων προς τους προμηθευτές τους, καθώς τα ληξιπρόθεσμα τιμολόγια έφτασαν το 1,3 δισ. ευρώ τον Ιούνιο του 2026. Μάλι-

στα, τα ίδια δεδομένα δείχνουν υπερτριπλασιασμό σε σχέση με το 2019. Υπό τα δεδομένα αυτά, η Κομισιόν απέστειλε προειδοποιητική επιστολή στην Ελλάδα, διαπιστώνοντας ότι τα δημόσια νοσοκομεία εξακολουθούν να υπερβαίνουν συστηματικά τη νόμιμη προθεσμία των 60 ημερών για την εξόφληση των προμηθευτών τους.

Η διαπίστωση συνδέεται με την απόφαση του Δικαστηρίου της ΕΕ της 19ης Ιουνίου 2025 για τις καθυστερήσεις πληρωμών. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι παρατεταμένες καθυστερήσεις πλήττουν σημαντικά τις επιχειρήσεις, η συντριπτική πλειονότητα των οποίων είναι μικρομεσαίες,

επηρεάζοντας τη βιωσιμότητα, την ανάπτυξη και τις επενδύσεις τους.

Η Ελλάδα έχει πλέον δύο μήνες για να απαντήσει και να λάβει τα απαραίτητα μέτρα. Εάν οι εξηγήσεις κριθούν ανεπαρκείς, η Κομισιόν μπορεί να προσφύγει εκ νέου στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ζητώντας την επιβολή χρηματικών κυρώσεων.

Το ζήτημα αφορά άμεσα τη λειτουργία της αγοράς στον χώρο της υγείας, καθώς οι καθυστερήσεις στις πληρωμές μεταφέρουν το οικονομικό βάρος στους προμηθευτές. Ιδιαίτερα για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, η συσσώρευση οφειλών μπορεί να περιορίσει τη ρευστότητα τους με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

Η απειλή της ΤΝ και ο ρυθμιστικός ρόλος της ΕΕ

Η συζήτηση για τους κινδύνους, ανθρωπολογικούς και υπαρξιακούς, που εμπεριέχει η ανεξέλεγκτη ανάπτυξη προγραμμάτων τεχνητής νοημοσύνης με υπερεξελιγμένη ικανότητα τεχνητής μάθησης και αυτοβελτίωσης, διεξάγεται μεταξύ των μεγάλων αμερικανικών εταιρειών του κλάδου. Εύλογα μπορεί να υποθέσει κάποιος ότι υφέρουν οι σκοπιμότητες του μεταξύ τους ανταγωνισμού και η συσχέτιση τεχνολογικών και χρηματοοικονομικών εξελίξεων σε μια αγορά πολλών τρισεκατομμυρίων δολαρίων που αναπτύσσεται εκθετικά.

Ο πρόεδρος Τραμπ, που αρνείται ακόμη να προσχωρήσει σε μια λογική εντατικής ρυθμιστικής παρέμβασης του κράτους, ανακοίνωσε στις 29.9.2026 εθελοντική συμφωνία με ηγετικές εταιρείες ΤΝ για μηχανισμούς αυτοελέγχου, εξωτερικό auditing και εταιρική εποπτεία. Δεν πρόκειται για δεσμευτική κρατική ρύθμιση. Δείχνει, όμως, ότι η αμερικανική διοίκηση έχει πλέον εισέλθει ενεργότερα στο πεδίο της διακυβέρνησης (governance) της ΤΝ, έστω με το μοντέλο της εθελοντικής αυτορρύθμισης. Είναι χαρακτηριστική η διατύπωση του προέδρου Τραμπ κατά την ανακοίνωση της συμφωνίας αυτής: «It's almost like a Constitution in a way». Και συνέχισε, «They almost viewed it as a separate kind of a constitution», που θεωρεί ότι είναι «morally binding». Σαν Σύνταγμα, λοιπόν, ηθικά δεσμευτικό.

Κατά την πρόσφατη επίσκεψη του κινέζου ηγέτη στην Ουάσινγκτον, ΗΠΑ και Κίνα συμφώνησαν τουλάχιστον στην έναρξη διαλόγου για την ΤΝ και τους κινδύνους της, χωρίς όμως να προκύπτει μέχρι στιγμής κάποιο δεσμευτικό ρυθμιστικό πλαίσιο. Είναι συνεπώς εμφανές ότι η διεθνής διακυβέρνηση της ΤΝ οργανώνεται γύρω από τον αμερικανοκινεζικό άξονα. Η Κίνα δηλώνει ότι υποστηρίζει ένα διεθνές πλαίσιο διακυβέρνησης της ΤΝ, θέτει όμως ρητά ως όριο τον σεβασμό της κρατικής κυριαρχίας της. Το κρίσιμο συνεπώς ερώτημα δεν είναι αν αποδέχεται αφηρημένα τη διεθνή ρύθμιση, αλλά ποια έκταση διεθνούς επιδίωξης και εξωτερικής εποπτείας θα ήταν διατεθειμένη να δεχθεί.

Στο σκηνικό αυτό η Ευρωπαϊκή Ένωση φαίνεται να παρακολουθεί και τα όργανά της προβληματίζονται για την αμερικανική συζήτηση. Ζει τη γνωστή αντίφαση να είναι ρυθμιστικός γίγαντας αλλά τεχνολογικά μια μεσαία δύναμη που δεν καθοδηγεί τις εξελίξεις. Για τα επιμέρους κράτη-μέλη, ακόμη και τα μεγαλύτερα, δεν χρειάζεται και να γίνει ειδική αναφορά.

Εντούτοις, η Ευρωπαϊκή Ένωση οφείλει τώρα να οργανώσει μια μερίονα διεθνοπολιτική πρωτοβουλία, με στόχο να υπαχθεί η ανάπτυξη της ΤΝ αιχμής σε διεθνή εποπτεία. Η ευρωπαϊκή αφετηρία δεν είναι αμελητέα. Η σύμβαση-πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης για την τεχνητή νοημοσύνη και τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη Δημοκρατία και το κράτος δικαίου είναι η πρώτη νομικά δεσμευτική διεθνής συνθήκη στον τομέα αυτό. Είναι σημαντικό ότι στους αρχικούς υπογράφοντες περιλαμβάνονταν τόσο οι

ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

Ο αντιπαθής στις ΗΠΑ Κανονισμός για την ΤΝ (AI Act) της ΕΕ μπορεί τώρα να προσφέρει πολλές χρήσιμες ιδέες

ΥΨΙΣΤΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

είναι η πρόληψη κινδύνων ικανών να απειλήσουν την ανθρωπότητα στο σύνολό της. Παράλληλα, πρέπει να διαφυλαχθεί το συνταγματικό-δημοκρατικό κεκτημένο, μέσω του οποίου η άσκηση εξουσίας, δημόσιας ή ιδιωτικής, υπάγεται στην έννομη τάξη και σε λογοδοσία, αλλιώς στερείται δημοκρατικής νομιμοποίησης.

Ηνωμένες Πολιτείες όσο και η Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Σύμβαση καθιερώνει ένα κοινό κανονιστικό λεξιλόγιο με άξονα τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δημοκρατία και το κράτος δικαίου. Η αρχιτεκτονική της, όμως, δεν σχεδιάστηκε για να διέπει την ταχύτητα ανάπτυξης των μοντέλων αιχμής, την αναδρομική αυτοβελτίωση ή τη στρατηγική δυναμική του τεχνολογικού ανταγωνισμού ΗΠΑ - Κίνας.

Ο αντιπαθής στις ΗΠΑ Κανονισμός για την ΤΝ (AI Act) της ΕΕ μπορεί τώρα να προσφέρει πολλές χρήσιμες ιδέες. Οι προβλέψεις του για τα μοντέλα ΤΝ γενικού σκοπού με συστημικό κίνδυνο περιέχουν στοιχεία μιας εμβρυακής αρχιτεκτονικής διακυβέρνησης της τεχνολογίας αιχμής. Το κρίσιμο ευρωπαϊκό κεκτημένο δεν είναι το AI Act ως κανονιστικό «πρόϊον». Είναι η θεσμική τεχνολογία μετατροπής του αφηρημένου κινδύνου σε διαδικασίες ex ante αξιολόγησης, τεκμηρίωσης, εξωτερικού ελέγχου, αναφοράς και επιτήρησης.

Η ευρωπαϊκή θεσμική εμπειρία από τον ΓΚΠΔ (GDPR) και την AI Act θα μπορούσε συνεπώς να αξιοποιηθεί με ευελιξία. Όχι ως αμυντικός μηχανισμός για να αποκρουστεί ή να περιοριστεί το τεράστιο σχετικό «οικονομικό» των ΗΠΑ. Αλλά ως ρυθμιστικό «εργαλείο», ανοικτό στις τολμηρές προσαρμογές που απαιτούνται ώστε να συμβάλει στην οικοδόμηση ενός διεθνούς πλαισίου ευρέως αποδεκτού και πραγματικά εφαρμόσιμου.

Μια τέτοια πρωτοβουλία θα έπρεπε αναγκαστικά να αναληφθεί σε συνεννόηση με τις ΗΠΑ, τα μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ και τις κορυφαίες εταιρείες του κλάδου. Μεσαία και μικρότερα κράτη εκτός ΕΕ θα μπορούσαν επίσης να συγκροτήσουν ένα δίκτυο ικανό να δημιουργήσει πρόσθετη συλλογική διαπραγματευτική ισχύ.

Ενδεχομένως, εισερχόμαστε σε μια καθοριστική «ρυθμιστική στιγμή» (ο όρος θυμίζει τον όρο «συνταγματική στιγμή» που χρησιμοποιεί ο Bruce Ackerman). Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να επιδιώξει να αναλάβει πρωτοβουλία, ακόμη κι αν η επίτευξη του τελικού στόχου απαιτεί να αναγνωριστεί στην αμερικανική διοίκηση πολιτική πρωτοκαθεδρία. Η θεσμική πατρότητα έχει μικρότερη σημασία από την ουσιαστική επιτυχία. Υψίστος στόχος είναι η πρόληψη κινδύνων ικανών να απειλήσουν την ανθρωπότητα στο σύνολό της. Παράλληλα, πρέπει να διαφυλαχθεί το συνταγματικό-δημοκρατικό κεκτημένο, μέσω του οποίου η άσκηση εξουσίας, δημόσιας ή ιδιωτικής, υπάγεται στην έννομη τάξη και σε λογοδοσία, αλλιώς στερείται δημοκρατικής νομιμοποίησης.

Οφείλουμε, ωστόσο, να παραμείνουμε «νηφάλιοι ρεαλιστές». Οι αμερικανικές εταιρείες που ηγούνται του τομέα της ΤΝ αιχμής στήριχθηκαν ιστορικά σε μεγάλο βαθμό στην αυτορρύθμιση, στις εθελοντικές δεσμεύσεις και σε συμφωνημένες ενδοκλαδικές ρυθμίσεις. Αυτό ισχύει ακόμη κι αν ορισμένες από τις εταιρείες ζητούν πλέον δεσμευτικούς δημοσίους κανόνες. Η θέση των εταιρειών αιχμής είναι πιο σύνθετη από την απλή προτίμηση υπέρ της ρύθμισης ή της απορρύθμισης. Αποδεχότανται ολόνα και

περισσότερο τη ρύθμιση, αλλά επιδιώκουν μορφές της που να συμβιβάζονται με τη διαρκή αναζήτηση καινοτομίας, τη διατήρηση της αμερικανικής τεχνολογικής ηγεμονίας και τον αδυσώπητο ανταγωνισμό που υπάρχει στη σφαίρα της ΤΝ.

Κατά συνέπεια, δεν έχουν προφανές κίνητρο να αποδεχθούν το ευρωπαϊκό ρυθμιστικό πρότυπο ως αυτονόμο παγκόσμιο υπόδειγμα. Σε διεθνές επίπεδο, εξάλλου, το σχήμα που περιγράφουν είναι κατά κύριο λόγο διμερές. Οι Ηνωμένες Πολιτείες και η Κίνα αντιμετωπίζονται ως οι παράγοντες των οποίων η συμφωνία είναι απαραίτητη. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, αντίθετα, κινδυνεύει να υποβιβαστεί στη θέση ότι του ρυθμιστή αλλά του εισαγωγέα και καταναλωτή τεχνολογιών που αναπτύσσονται κατά κύριο λόγο αλλού.

Η συμμετοχή της ΕΕ σε αυτή τη «ρυθμιστική στιγμή» πρέπει συνεπώς να αφορά τον ρυθμό ανάπτυξης της ΤΝ και όχι απλώς την αστυνόμευση του τρόπου με τον οποίο οι εφαρμοστές εισάγονται στην ευρωπαϊκή ενιαία αγορά. Ενας τέτοιος ευρωπαϊκός ρόλος μπορεί να εξασφαλιστεί μόνον εφόσον και οι τρεις κορυφές του κρίσιμου τριγώνου που σχηματίζουν οι κορυφαίες αμερικανικές εταιρείες ΤΝ, η αμερικανική κυβέρνηση και η κινεζική κυβέρνηση αναγνωρίσουν ότι η ευρωπαϊκή εμπλοκή μπορεί να λειτουργήσει ως χρήσιμος καταλύτης, έντομος διαμεσολαβητής, πηγή θεσμικής εμπειρίας και εγγυητής της παγκόσμιας συμμόρφωσης.

Αυτό ίσως είναι το βαθύτερο συνταγματικό και ανθρωπολογικό ερώτημα που θέτει η τρέχουσα συζήτηση. Το πρόβλημα δεν είναι πλέον μόνο η «συνταγματική» ευθυγράμμιση (alignment) συγκεκριμένων μοντέλων μέσω ενσωματωμένων τεχνικών προδιαγραφών αξιολογούμενου – αυτό που, ιδίως μετά τις πρωτοβουλίες της Anthropic, ονομάστηκε Constitutional AI. Είναι η υπαγωγή της ίδιας της δυναμικής ανάπτυξης της ΤΝ σε ένα κανονιστικό πλαίσιο ετερόνομο (κρατικό και εντέλει διεθνές), το οποίο δεν αρκεί να ορίζεται μονομερώς από τις εταιρείες που αναπτύσσουν τα μοντέλα. Εστω και αν αυτό το πλαίσιο είναι στην αρχική μορφή του συμφωνημένο υπό την αιγίδα της ομοσπονδιακής κυβέρνησης, έστω και αν είναι «like a Constitution». Το ζητούμενο είναι εντέλει η συνολική ευθυγράμμιση του φαινομένου της ΤΝ και της δυναμικής του με ένα οικουμενικό κεκτημένο που διατηρείται υπό ανθρώπινο έλεγχο. Στο οικουμενικό αυτό κεκτημένο ο δυτικός συνταγματισμός κατέχει σημαντική θέση, αλλά πρέπει να λάβουμε υπόψη ότι τεχνολογία αιχμής παράγεται και από κράτη άλλης θεσμικής παράδοσης και πραγματικότητας. Στις διορατικές και έγκυρη αντιμετώπιση αυτού του νέου οικουμενικού ζητήματος, η Ευρώπη οφείλει και μπορεί να συμβάλει.

Ο Ευάγγελος Βενιζέλος είναι ομότιμος καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου στη Νομική Σχολή ΑΠΘ. Πρώην αντιπρόεδρος της κυβέρνησης και υπουργός Εξωτερικών. Συμμετέχει με: Ευ. Βενιζέλος, Η τεχνητή νοημοσύνη ως πρόκληση για την κυριαρχία, τον συνταγματισμό και την πολιτική Θεολογία, Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου, 2026, σελ. 138-156